

Verkondiging in de Sint Jansbasiliek, 17/18 augustus 2024 Twintigste zondag door het jaar¹

“Dit is wijs,” zei mij een van de medewerkers van het bedrijf dat deze week de haagbeuken op ons kerkplein heeft gesnoeid, vlak nadat het werk met grote inspanning volbracht was op een zeer warme dag.

“Dit is wijs.”

Ik antwoordde: ik ken wél de uitdrukking: ‘dit is onwijs, onwijs mooi of onwijs gaaf, maar wijs?’

Hij zei me dat in de Achterhoek waar hij veel komt, de mensen zeggen: dit is wijs. Met hem zocht ik naar de betekenis. Hij legde me tastend naar woorden uit dat ‘wijs’ betekent: dat je blij wordt, dat alles klopt, de verhoudingen, de vormen, het licht, de ruimte om de bomen heen, in dit geval ook het zicht vanaf de Brink op de hoge gevel van de basiliek, die eerder deels schuil ging achter de breed uitgegroeide bomen.

Wijs, wijsheid.

Daarover spreekt de Schrift vandaag.

Wij hoorden in de eerste lezing, uit het boek van de Spreuken, over de wijsheid spreken als over een royale gastvrouw die een exquise maaltijd bereid heeft, om de mensen naar haar toe te lokken. “Kom en eet van mijn brood, drink van de wijn die ik gemengd heb...bewandel de weg van de wijsheid.”

Ook in de tweede lezing is sprake van wijn. Wijn - met mate gedronken - kan je helpen gevoelig te worden voor de juiste vormen en verhoudingen, voor de blijdschap, het licht en de ruimte.

Hier lezen we over de andere kant van de medaille. Wijn kan leiden tot een bedwelming, het uit het oog verliezen van de verhoudingen, de vlucht uit de werkelijkheid. Waarom doen mensen dat? Paulus geeft een reden: “de tijden

¹ Spreuken 9, 1-6; psalm 34; Efeziërs 5, 15-20; Johannes 6, 51-58

zijn slecht". Je kunt vluchten in de wijn of in menig ander bedwelmend middel, in drank, drugs en pillen.

Je kunt ook creatief zijn in de slechte tijden: "Benut de gunstige gelegenheid." De slechte tijden dringen zich op, staan op de voorpagina van de krant. Probeer in al dat negatieve op zoek te gaan naar iets gunstigs, iets goeds bij de mensen om je heen en in jezelf, iets dat - in het taalgebruik van die vriendelijke, enthousiaste boom-snoeier - 'wijs' is.

Johannes schrijft de woorden die wij in het evangelie hoorden, op in een tijd van grote onrust en onenigheid in zijn geloofsgemeenschap, zo groot dat veel gelovigen niet meer naar de eucharistieviering kwamen. Zij zagen het niet meer zitten om te eten en te drinken met de gelovigen. Zij bleven weg of scheidden zich af en begonnen voor zichzelf of bleven alleen achter, thuis. Er is altijd wel een reden te vinden om weg te blijven.

De eerste kerkscheuringen kondigden zich aan. De dwaasheid van de verabsolutering van het eigen gelijk.

Johannes citeert Jezus: "als je het vlees van de Mensenzoon niet eet en zijn bloed niet drinkt, heb je het leven niet in je." Het moet niet op de eerste plaats gaan over mijn mening, mijn gelijk, maar over Christus. Wie wegblijft of boos en teleurgesteld wegloopt, doet het leven geweld aan. Hoe veel dat ook van je kan vragen, blij samenkomen. "Kom en eet van mijn brood, drink van de wijn die ik gemengd heb." Dat is pas wijs.

"Het brood dat Ik zal geven, is mijn vlees, ten bate van het leven van de wereld." Het brood, het vlees van Jezus: Hij doelt op zijn Persoon, die alles gegeven heeft, zijn leven Zelf, zijn Lichaam en Bloed voor het leven van de wereld. Uw en mijn persoonlijke band met Jezus geeft leven, eeuwig leven. "Wie dit brood eet, zal ik eeuwigheid leven." Jezus maakt een tegenstelling met de gelovigen eertijds in de woestijn. Ook zij kregen brood uit de hemel, maar het was vooral om hun maag te vullen. Jezus echter is het brood dat je veel meer geeft: voedsel, kracht tijdens ons aardse leven, onze levensreis, en tegelijk is het voedsel voor het leven door de dood heen.

Zoals wij de heilige Communie noemen voor mensen die aan het einde van hun leven zijn, zoals ik het vaak mag meemaken bij de ziekenzalving. Dan noemen wij de Communie het '*viaticum*', dat betekent letterlijk: voedsel voor de reis, de weg naar het eeuwig leven, het leven bij God, ons einddoel, de vervulling van al ons verlangen. Daarop te hopen, te vertrouwen, - dat is wijs. Amen.

pastoor Nico van der Peet